

การวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษาจาก เอกสารการสัมมนาทางวิชาการระดับชาติ

ระหว่างปีพุทธศักราช 2520 - 2530

นางสาวปิยวรรณ ไหวพริบ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาสารัตถศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

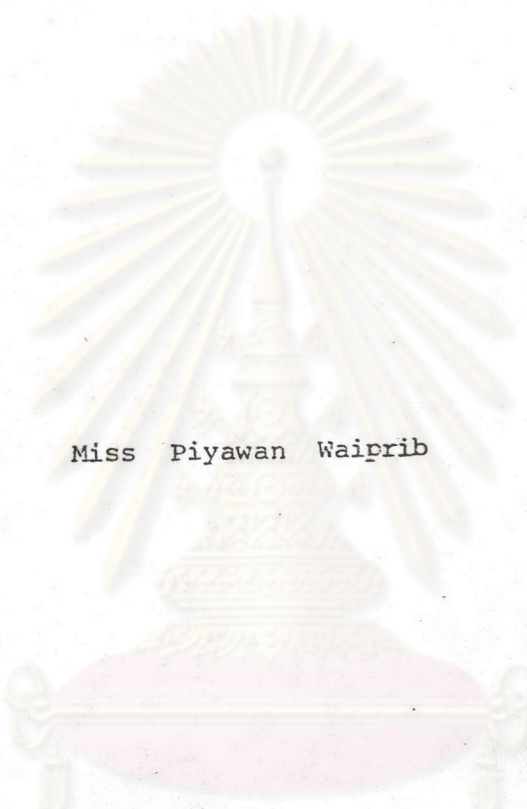
ISBN 974-577'-077-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016473

I 10307102

AN ANALYSIS OF CONCEPTS CONCERNING EDUCATIONAL PHILOSOPHY FROM NATIONAL
ACADEMIC SEMINAR DOCUMENTS DURING B.E. 2520 - B.E. 2530

Miss Piyawan Waiprib

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Foundations of Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-5777-077-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษาจาก เอกสารการสัมมนา
ทางวิชาการระดับชาติ ระหว่างปีพุทธศักราช 2520-2530

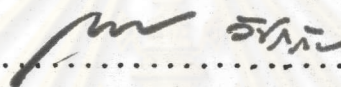
โดย   นางสาวปิยวรรณ ไหวพริบ

ภาควิชา   สารัตถศึกษา

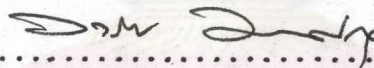
อาจารย์ที่ปรึกษา   อาจารย์ ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน

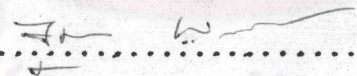

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

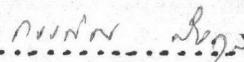

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วารินทร์ มาศกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัตนา ตุงคสวัสดิ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ สัจกุล)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ปิยวรรณ ไหวพริบ : การวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษาจากเอกสารการสัมมนาทางวิชาการระดับชาติ ระหว่างปีพุทธศักราช 2520-2530 (AN ANALYSIS OF CONCEPTS CONCERNING EDUCATIONAL PHILOSOPHY FROM NATIONAL ACADEMIC SEMINAR DOCUMENTS DURING B.E. 2520- B.E. 2530)

140 หน้า. ISBN 974-577-077-9

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษาจากเอกสารการสัมมนาทางวิชาการระดับชาติ ระหว่างปีพุทธศักราช 2520-2530 การวิจัยครั้งนี้ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ปรัชญาการศึกษาจากเอกสารการสัมมนาทางวิชาการระดับชาติ ระหว่างปีพุทธศักราช 2520-2530 มีแนวคิดโน้ม ไปทางปรัชญาการศึกษาตามแนวพุทธศาสน์สูงสุดในทุกองค์ประกอบรองลงมาคือ พัฒนาการนิยม ส่วนแนวคิดที่มีแนวโน้มต่ำสุดในทุกองค์ประกอบคือ สวรรค์นิยมสำหรับปรัชญาการศึกษาที่มีแนวคิดอยู่ในระดับต่ำคือ ปฏิรูปนิยม อุดมคติภาวะนิยม และนิรันดรนิยม ตามลำดับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... สาธิตศึกษา .....

สาขาวิชา ..... พื้นฐานการศึกษา .....

ปีการศึกษา 2532.....

ลายมือชื่อนิสิต .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

PIYAWAN WAIPRIB : AN ANALYSIS OF CONCEPTS CONCERNING EDUCATIONAL PHILOSOPHY FROM NATIONAL ACADEMIC SEMINAR DOCUMENTS DURING B.E. 2520-B.E. 2530 THESIS ADVISOR: PROF. CHUMPOL POOLPATARACHEWIN, Ph.D. 140 PP. ISBN 974-577-077-9

The purpose of the research was to analyze the concepts concerning educational philosophy from national academic seminar documents during B.E. 2520-B.E.2530. The methodology of this research was the content analysis.

The research finding revealed that, Buddhism was mostly expresses in national seminar documents, where as Progressivism and Essentialism were found less and least, respectively.

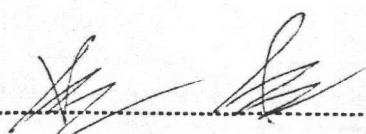

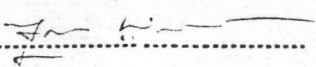
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา สาระตติศึกษา.....

สาขาวิชาพื้นฐานการศึกษ.....

ปีการศึกษา 2532.....

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความกรุณาจากท่านอาจารย์ ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ช่วยให้ข้อคิด คำแนะนำ ตลอดจนการตรวจและปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณ เป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ และขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและความช่วยเหลือในการตรวจสอบตารางวิเคราะห์แนวคิด เกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา ทำให้ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือวิเคราะห์ที่ได้มาตรฐานยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ปรีชา ช้างขวัญยืน และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศักดิ์ชัย นิรัญทวี ที่ได้กรุณาวิเคราะห์เอกสารการสัมมนา เพื่อให้การวิเคราะห์ของผู้วิจัยเป็นที่น่าสนใจ

ในคอนทายนี้อขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์ ภาควิชาสารคดีศึกษาทุกท่าน คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ตลอดจนเพื่อนนิสิตสารคดีศึกษา รุ่น 8 ที่รักและหวังดีต่อผู้วิจัย ได้ให้ข้อคิดพร้อมทั้งให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย ณ โอกาสนี้ด้วย ที่ให้ทุนอุดหนุนในการทำวิจัยครั้งนี้ ท้ายที่สุดกราบขอบพระคุณสำหรับกำลังใจและการสนับสนุนช่วยเหลือหลาย ๆ ด้านจาก คุณพ่อ และคุณแม่

ปิยวรรณ ไทพริบ

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
ความหมายของปรัชญาการศึกษา.....	12
หน้าที่และบทบาทของปรัชญาการศึกษา.....	13
แนวทางในการนำเสนอปรัชญาการศึกษา.....	14
ลัทธิปรัชญาการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย.....	15
1. ลัทธิปรัชญาสารัตถนิยม.....	15
2. ลัทธิปรัชญาบริษัทรนิยม.....	20
3. ลัทธิปรัชญาพัฒนาการนิยม.....	25
4. ลัทธิปรัชญาปฏิรูปนิยม.....	30

บทที่	หน้า
5. ลัทธิปรัชญาอภิปรัชชานิยม.....	36
6. ลัทธิปรัชญาการศึกษาความแนวพุทธศาสนา.....	41
งานวิจัยที่เกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา.....	52
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสัมมนา.....	54
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์เนื้อหา.....	56
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
การคัดเลือกเอกสาร.....	62
เครื่องมือในการวิจัย.....	74
การรวบรวมข้อมูล.....	74
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
5 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย.....	83
สรุป.....	86
อภิปรายผลการวิจัย.....	87
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย.....	111
ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป.....	112
บรรณานุกรม.....	113
ภาคผนวก.....	127
ประวัติผู้เขียน.....	140

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนเอกสารการสัมมนาทางวิชาการระดับชาติระหว่างปี ปี พ.ศ. 2520-พ.ศ. 2530	78
2 แสดงจำนวนและรายละเอียดของเนื้อหาสาระจำแนกตามองค์ประกอบทาง การศึกษาในเอกสารการสัมมนาทางวิชาการระดับชาติ ระหว่าง ปี พ.ศ. 2520-2530	79
3 แสดงค่าความถี่ของแนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา วิเคราะห์แยกตาม องค์ประกอบทางการศึกษา ระหว่างปี พ.ศ. 2520-2530	80
4 แสดงค่าความถี่ของแนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา (ไม่นับรวมศึกษาศาสตร์ ตามแนวพุทธศาสตร์) วิเคราะห์แยกตามองค์ประกอบทางการศึกษา ระหว่างปี พ.ศ. 2520-2530.....	81

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย